

מסורת הש"ס

- א. נזיר ד, א. קידושין עז, ב. שבועות כד, א. כריתות כג, א.
- ב. מכלתא כא פ"י, ילקוט בא רז.
- ג. פסחים לח, ב. לט, ב.
- ד. פסחים לד, ב.
- ה. פסחים קטו ב, ילקוט בא רז, ראה התקן.
- ו. ילקוט שם.
- ז. פסחים ל, א. ככא ב. בעיצא צא, א. זכמים צה, ב.

גרסות

רבנו מי שאיסורו ככת"י: רבנו, והכי קאמר: מי שאיסורו.
 פקדו כתיב בכת"י: פקדו קאמר.
 דברים הרבה בכת"י ובמקבילות: דברים.
 והכמים אומרים: אכל ככת"י: והכמים אומרים: תאכל ויש נורסים: והכמים אומרים: תאפה מיר.
 ביום טוב ראשון... ביום טוב שני ככת"י: ביום ראשון... ביום שני.

האוכל נבלה ביום הכפורים בשוגג פטור מלהביא קרבן חטאת על אכילה ביום הכפורים משום שאין האיסור הנוסף של אכילה ביום הכפורים חל על איסור הנבלה ויש בה אפוא רק איסור אחד בלבד. רבינא אמר: אפילו תימא רבנן [אפילו תאמר שבדייתא זו כשיטת חכמים היא] הסבורים שאיסור חל על איסור וכך יש להבין: מי שאיסורו משום בל תאכל חמץ בלבד, יצא זה שאין איסורו משום בל תאכל חמץ בלבד, אלא אף משום בל תאכל טבל הסבר זה דוחים: מדי "בלבד" כתיב [וכי "בלבד" כתוב]? הלא מלה זו העקרונת בפירוש זה, לא נאמרה בברייתא. אלא מחוורתא כדרב ששת [אלא ברור כשיטת רב ששת] שצריך ליחס את הברייתא לר' שמעון.

א האוכל נבלה ביום הכפורים פטור. רבינא אמר: אפילו תימא רבנן: מי שאיסורו משום בל תאכל חמץ בלבד, יצא זה שאין איסורו משום בל תאכל חמץ בלבד, אלא אף משום בל תאכל טבל. — מדי "בלבד" כתיב? — אלא מחוורתא כדרב ששת.

האוכל נבלה ביום הכפורים — שוגג. פטור — מתקטלת, לזין איסור יום הכפורים חל על איסור נבילה. ואם זו נזיר תנבלה — אפילו הכי היתה אסורה קודם יום הכפורים, משום אבר מן החי. מדי בלבד כתיב — קרבן משמע דכל מי שאיסור חמץ יורגו בו, חמה יולא זו משום נבלה. — שגאל באנינות — שמתר לזכרו כשהוא חונן. דרוג ציה "לחם אוני" ומעשר שני אינו נאכל זבחינות, דכתיב (דברים כו) "לחם אכלתי זבחי ומונו". מי כתיב עוני — זוי"ו, דמשמע וניכיה אוני. שמוני עליו דברים — שגומרים עליו לת הלל, ולחומרים עליו הגדה. אין לשון את העיסה — של מנות זיין ושמן ודגש — ומכי שקרונה ומותרת להחמין, ולזין חס יכול לשומרה. לפיכך, חס לש — תשרף מיר. וזמנועד קאמר, ולא נזיר טוב. והנערה שלא לזרז היא. (ולר' יוחנן) להזרז לעיל מי פירות לזין מחמין — לא קשיא הך, דלזיה "לזין חמין על חמין קרבן קאמר, ולא היו חמין נזיר חלל חמין נוקשה הוי — כלומר רע, ולחמין חמין חן מותרין להחמין, ואי אפשר לשומרין. וחכמים אומרים: אכל — דקסרי: חסר לשומרה. והכל לא נרסין מיר — דמשלפה לא תחמין. שכי היתה חסר ל' אליעזר ור' יהושע. מקטפין — טחין פניה לחמ עריכתה. משרין — ומחרין להחמין. יום ראשון — לילה החלשין, שהמנה חונה, נעין "לחם עוני". אין לשין עיסה בחלב — כל ימות השנה, שלא יאכל גזר עמה.

א תנו רבנן: כיכול יוצא אדם ידי חובתו במעשר שני בירושלים — תלמוד לומר "לחם עני" — ימה שגאל באנינות, יצא זה שאינו נאכל באנינות אלא בשמחה. דברי רבי יוסי הגלילי. רבי עקיבא אומר: ד"מצות", "מצות" ריבה, אם כן מה תלמוד לומר "לחם עני" — פרט לעיסה שנילושה ביין ושמן ודבש. מאי טעמא דרבי עקיבא? — מי כתיב "לחם עני" "עני" כתיב. — ורבי יוסי הגלילי: מי קרינו "עני"? עוני קרינו. — ורבי עקיבא: האי דקרינו ביה עוני — כדשמואל, דאמר שמואל: "לחם עני" — לחם שעוניו עליו דברים הרבה. — וסבר רבי עקיבא עיסה שנילושה ביין ושמן ודבש לא? והתניא: אין לשין עיסה בפסח ביין ושמן ודבש. ואם לש, רבן גמליאל אומר: תשרף מיר, וחכמים אומרים: יאכל. ואמר רבי עקיבא: שבת היתה אצל רבי אליעזר ורבי יהושע, ולשתי להם עיסה ביין ושמן ודבש, ולא אמרו לי דבר. ואף על פי שאין לשין — מקטפין בו. אתאן לתנא קמא. וחכמים אומרים: את שלשין בו — מקטפין בו. ואת שאין לשין בו — אין מקטפין בו. ושניו שאין לשין את העיסה בפושרין. — לא קשיא, הא — ביום טוב ראשון, הא — ביום טוב שני. וכדאמר להו רבי יהושע לבניה: יומא קמא לא תלושו לי בחלבא, מכאן ואילף — לזשו לי בחלבא. והתניא: אין לשין את העיסה בחלב, ואם לש — כל הפת אסורה, מפני הרגל עבירה!

תוספות

האוכל נבלה ביום הכפורים — פירש הקונטרס: אפילו נתנבלה ביום הכפורים, לא חיילא עילוי איסור יום הכפורים, דהרי הוה עלה איסור אבר מן החי. וקשה לדיבוי יצחק: דהא כי פקע איסור אבר מן החי — יחול עלה איסור יום הכפורים נבילה בבת אחת, דמדומה ר' שמעון באיסור בבת אחת! ומיהו יש לומר: אפילו נתנבלה ביום הכפורים לא חייל עלה איסור יום הכפורים, דאיסור שאין זבוח הוה ביה נמי מעיקרא, ואכתי לא פקע מינה.
 עוני קרינו ביה — והא דגבי לולב (סוכה לב, א) כולי עלמא מודו דכפת כתיב, ולא אמר כפת קרינו, ויצטרך שני לולבים לטולו אומר רבינו יצחק: משום דהתם דלא משמע אלא חד, לכך מודו התם כולי עלמא דדרשינן מלתא.
 שמכנין אקרא "פרי עץ הדר" — דלא משמע אלא חד, לכך מודו התם כולי עלמא דדרשינן מלתא.

תנו רבנן: כיכול יוצא אדם ידי חובתו במעשר שני בירושלים — תלמוד לומר "לחם עני" — ימה שגאל באנינות, יצא זה שאינו נאכל באנינות אלא בשמחה. דברי רבי יוסי הגלילי. רבי עקיבא אומר: ד"מצות", "מצות" ריבה, אם כן מה תלמוד לומר "לחם עני" — פרט לעיסה שנילושה ביין ושמן ודבש. מאי טעמא דרבי עקיבא? — מי כתיב "לחם עני" "עני" כתיב. — ורבי יוסי הגלילי: מי קרינו "עני"? עוני קרינו. — ורבי עקיבא: האי דקרינו ביה עוני — כדשמואל, דאמר שמואל: "לחם עני" — לחם שעוניו עליו דברים הרבה. — וסבר רבי עקיבא עיסה שנילושה ביין ושמן ודבש לא? והתניא: אין לשין עיסה בפסח ביין ושמן ודבש. ואם לש, רבן גמליאל אומר: תשרף מיר, וחכמים אומרים: יאכל. ואמר רבי עקיבא: שבת היתה אצל רבי אליעזר ורבי יהושע, ולשתי להם עיסה ביין ושמן ודבש, ולא אמרו לי דבר. ואף על פי שאין לשין — מקטפין בו. אתאן לתנא קמא. וחכמים אומרים: את שלשין בו — מקטפין בו. ואת שאין לשין בו — אין מקטפין בו. ושניו שאין לשין את העיסה בפושרין. — לא קשיא, הא — ביום טוב ראשון, הא — ביום טוב שני. וכדאמר להו רבי יהושע לבניה: יומא קמא לא תלושו לי בחלבא, מכאן ואילף — לזשו לי בחלבא. והתניא: אין לשין את העיסה בחלב, ואם לש — כל הפת אסורה, מפני הרגל עבירה!

תנו רבנן: כיכול יוצא אדם ידי חובתו בפסח במעשר שני בירושלים, תלמוד לומר "לחם עני" וכוונתו מה שגאל באנינות כלומר לחם כזה שמתר לאוכלו גם ביום אביל, מה שאין כן מעשר שני שאינו נאכל באנינות (כאמור בתורה "לא אכלתי באוני ממנו") אלא בשמחה, אלו דברי ר' יוסי הגלילי. ור' עקיבא אומר: "מצות" "מצות" ריבה הכתוב, ללמד שכל מיני מצות מותרים בפסח, ושואלים: אם כן לשיטה זו מה תלמוד לומר מה למלמד ההדגשה "לחם עני" ומשיבים: — פרט לעיסה שנילושה ביין ושמן ודבש. שאיננה מאכל עניים ולכן אינה ראויה למצה של מצוה. ושואלים: מאי טעמא דר' עקיבא [מה טעמו של ר' עקיבא] ומשיבים שהוא אומר: מי כתיב [האם כתוב] "לחם עני" שנלמד מכאן ענין אנינות? "עני" כתיב וכוונתו — לחם הראוי לעני. ור' יוסי הגלילי אמר: מי קרינו "עני" [האם קוראים אנו עני] הלא אין זו דרך הקריאה של פסוק זה! "עוני" קרינו [קוראים אנו] לרמו דחק, צרות, וצער. ור' עקיבא אומר: האי דקרינו ביה "עוני" [זה שאנו קוראים לו עוני] יש להבין כדברי שמואל. שאמר שמואל: "לחם עני" משמעו לחם שעונין (אומרים) עליו דברים הרבה — רמו לאמירת הגדה של פסח, לעצם שיטת ר' עקיבא שואלים: וכי סבר ר' עקיבא עיסה שנילושה ביין ושמן ודבש לא יוצאים בה בפסח? והתניא [והרי שנויה] ברייתא: אין לשים עיסה בפסח ביין ושמן ודבש. ואם לש, רבן גמליאל אומר: תשרף מיר, שהיא ממהרת להחמין, וחכמים אומרים יאכל. ואמר ר' עקיבא: שבת כלומר יום שבו היה תורו לשמש את רבותיו היתה שבת שבפסח אצל ר' אליעזר ור' יהושע, ולשתי להם עיסה ביין ושמן ודבש, ולא אמרו לי דבר. ואף על פי שאין לשים ביין ושמן ודבש מקטפין בו (מורחים אותם על העיסה מלמעלה). ומעירים: במשפט זה אתאן לתנא קמא [באנו לשיטת התנא הראשון] שאסר ללוש באלה, ולדבריו מתיחסת התוספת שמתר בכל זאת לקטף וחכמים אומרים: את שלשין בו — מקטפין בו, ואת שאין לשין בו — אין מקטפין בו. ושניו כולם שאין לשין את העיסה במים פושרין, שהיא ממהרת ביותר להחמין. בכל אופן נלמד מכאן שר' עקיבא עצמו עשה מצות מין ושמן ודבש! ודוחים: לא קשיא [אין זה קשה], הא [זה] שאמר ר' עקיבא שאין יוצאין במצה כזו — מדובר ביום טוב ראשון שיש מצוות עשה מיוחדת של אכילת מצה, ולא רק חובה להמנע מחמץ הא [זו] שעשה את העיסה בשמן יין ודבש מדובר ביום טוב שני של פסח כאשר אין חיוב אכילת מצה אלא רק ציווי להמנע מאכילת חמץ, ומצה עשירה אינה חמץ. כדאמר להו ר' יהושע לבניה [כפי שאמר להם ר' יהושע לבניו] יומא קמא לא תלושו לי בחלבא [יום ראשון של פסח לא תלושו לי עיסה בחלב] [בחלב]. ומקשים: [בחלב] ואתניא [והרי שנויה] בכל ימות השנה אין לשין את העיסה בחלב, ואם לש — כל הפת אסורה. מפני הרגל עבירה: שמא יבוא לאכול פת זו עם בשר.

עיונים

נבלה ביום הכפורים / ולהלכה האוכל נבלה ביום הכפורים — חייב, שאיסור יום הכפורים חל על איסור נבילה, כי כבורים שכאשר יש איסור כולל ואיסור מוסף הרי הם חלים על איסור נבילה. ואיסור יום הכפורים הריהו לפחות איסור כולל, שהרי נוסף בו איסור אכילה אצל דבר ולא רק לנבלה ויש אומרים שכיום הכפורים יש גם איסור מוסף מצד חומר אכילה ביום הרואה "אורח הלכה" עמ' 147.
 לחם עני / נראה כי מחלוקת ר' יוסי הגלילי ור' עקיבא בפירוש "לחם עני" הריהו אם להחייב את מושג ה"עני" לעני של צרה ומצוקה ככלל כדרך שעושה ר' יוסי הגלילי, או להגבילו רק לעניות בלבד כפשוטה.
 תשרף מיר / ואף שיש סימנים שנתנו חכמים בעיסה דרעת אם החמיצה, הרי סימנים אלה נאמרו בעיסה רגילה, אבל עיסה כעין זו אפשר שתמחה להחמין לפני שיהיו על פניה סימני חומץ (תוריד).
 לשים ומקטפין / יש לפרש באופן זה את המחלוקת בענין לישיה וקטוף, שתנא קמא האומר שאע"פ שאין לשין מקטפים כונתו שאף שאין לשים במי פירות מעורבים במים,

מכל מקום מותר לטווח בהם את העיסה, וחכמים אסורים לנמרי אם יש תערובת מים במי הפירות (רמ"ח).
אורח ההלכה
 מצה מעשר שני / הכל יוצאים ירי חובה במצה של מעשר שני.
 (רמב"ם, ספר זמנים, הלכות חמץ ומצה, פ"ו ה"ח).
 עיסה שנילושה במי פירות / אין לזוש כפסה לפתחיה עיסה במי פירות מעורבים במים, ואם לש יאספת את העיסה מיר שלא תחמין. כרובי חכמים.
 (שו"ע או"ח תסב, ב).
 לישיה וכוסוף / כות שמתר לזוש עיסה במי פירות מותר אף לקטף בה, ונתנו בקהילות אשכנז לחשוש דרעת הנופקים הכפורים שמי פירות עצמם מחמצים ואפילו ממחרים לחמין, וכו' לחשוש שמא נתערבו בהם מים. ואף אין נוהגים לקטף את הפירות במי פירות אלא לאחר אפייה בעודן חמות (רמ"א) ולא ישתמשו בהן למצת מצוה (תו"ש).
 (שם סקף ד').

ענין תורא – מעט כעין של שור מותר ללוש נחלג, לחיל ליה ניד ננת
חלת, ולג משהי ליה דליכסי שנילוש נחלג. ומאי שנא ממנחות – דתנן נחו
דנחות מנות, ואפילו הכי נלושות נפושין, ומשמרן שלל יתמינו. הכי
נרסינו: **במנין זריזין הן – לחיתה – לשורן נמיס מעט, ולכותשן**

מסורת הש"ס

- ה. מנחות נה. א.
- ט. פסחים מ. א.
- י. מנחות ט. א. יח. ב.
- יא. תורת כהנים ויקרא
- יב. מביא דגבה פ"י.
- יג. מביא דגבה פ"י. ילקוט
- יד. ילקוט בעלגות תשכב.

– אלא הכי קאמר: זומא קמא לא תלושו לי בדובשא.
מכאן ואילך – לושו לי בדובשא. – ואיבעית אימא:
לעולם בחלבא, פדאמר רבינא: כעין תורא שרי,
הכא נמי: כעין תורא.

ב "ושריו שאין לשיין את העיסה בפושרין". מאי
שנא ממנחות? דתנו: "כל המנחות נילשות בפושרין,
ומשתמרין שלא יחמצו! – אם אמרו בזריזין – יאמרו
בשאין זריזין? – אי הכי מילתת נמי לתית! אלמה
אמר רבי זירא אמר רבה בר ירמיה אמר שמואל:
חישין של מנחות – איז לותתין אותה! – לישא –
בזריזין איתא, לתיתה – ליתא בזריזין. ולישה מי
איתא בזריזין? והכתיב "ויצק עליה שמן וגו' והביאה
אל הכהן" – מקמיצה ואילך מצות כהונה, לימד
על יציקה ובלילה שכשירה בכל אדם! – לישא,
נהי דבזריזין ליתא – במקום זריזין איתא. דאמר
מר: "בלילה כשירה בור, חוץ לחומת עזרה –
פסולה. לאפוקי לתיתה, דאינה בזריזין, ולא במקום
זריזין. – ומאי שנא ממנחת העומר? דתניא: מנחת
העומר לותתין אותה, וצוברין אותה! – ציבור שאני.

ג תנו רבנן: ייכול יוצא אדם ידי חובתו
בבכורים – תלמוד לומר "בכל מושבותיכם תאכלו
מצות" – מצה הנאכלת בכל מושבותיכם, יצאו
בכורים שאין נאכלין בכל מושבותיכם אלא
בירושלים, דברי רבי יוסי הגלילי. רבי עקיבא
אומר: מצה ומרור, ימה מרור שאינו בכורים –
אף מצה שאינה בכורים. אי מה מרור שאין במינו
בכורים – אף מצה שאין במינה בכורים.

גרסות

- ומשתמרין
- בגרסות:
- ומשמרין.
- שכשירה ככל אדם בכתיב
- ומקבילות: שכשירה כזר.

ננתקת להסיר מורסקן, כדי שתא
סולתן קריה. לחיתה הוא בזריזין –
כשנזילה הזר כנר היא סולת. לישא
– כגון מנחת מנחת ומרחת מנחת
וחפה תנור, שאופין אותה תחילה
עשר תלות, ואחר כך פותחין אותן
עד שמהוירן לפתן. כדכתיב (ויקרא
5) פתוחות פתים תנור ואחר כך
ניתן שמן ונוללה, ויולק וקומץ.
ובשפתיה תחילה נילוש נפושין.
לימד על יציקה ובלילה כו' – והכי
נמנחת וחפה תנור לאחר לישא
והפיה ופתיה נינהו. במקום
זריזים איתא – בעזרה, שהמנחת
והעזרה כלי שרת הן, וכן תנור
של מוקדש. וכיון דנעזרה איתא –
הוה לה כהניס, ומלמדן אותה להיזכר
נה. ומאי שנא – שחר מנחת, דקאמר
שנולל שכן לותתין אותה, מונחת
העומר דתנו: לותתין אותה, מונחת
וזריזין אותה, שזינו מיימי. ציבור
שאני – מנחת העומר קרבן לינור
היה, וכל עסקין שלה נעשין על פי
צית דין; קרייתה, והכינהו שלה,
ולתיתה – הכל נצית דין, וזריזין
הוא, והכינהו דלמרי: נטור שאני,
דהאילן וזריזין אותה – מיימי זבין
ואין ומוחזין, ולא מילתא היא.
הדא: דנתוספתא קתני לה, ולא
קתני וזריזין אלא וזריזין, ועוד:
הי חיכה תקנתא נצנור (של) –
הימית של מנחת נני ליתתיהו
גינצרינהו. בבכורים – כגון כהן
שהניחו לו חישין נכורים צירושלים.
בכורים אין נאכלין אלא בירושלים
– שחנור "אל תוכל לאכול בעריך
וגו'" ואמר מר (מכות יז, ח):
"יתקומות ידך" אלו בכורים. מצה
ומרור – הקיטן הכתוב "על מנחת
ומרורים" מרור אינו בכורים –
דתנן (בכורים פרק ראשון משנה נ):
הין מציחין נכורים אלא משענ מיינין,
דכתיב "מחרדך" – משענ חרדך,
נמנחת נפרק "כל קרבנות" (פר, ח)
ולקמן נייקוס שחנור" (נ, ח).

תוספות

במקום זריזין איתא – ואם תאמר: והא הכא במנחת מאפה תנור מיירי,
שהיתה נילוש בפושרים, ואותה מולן שנבללת בעזרה? ושאר מנחת
שנבללת בעזרה – לפי שהבליה היתה בכלי שרת! ויש לומר: דגם מאפה
תנור היו לישין בעזרה סמוך לתנור של קדש, שלא תחמיץ. ורבינו אפרים בר
אפרים הגבול מפרש: דעל כן היו לשיין אותה בעזרה, לפי שהיו מודדין
אותה בעשרון של קדש, כדתנן בפרק "שתי מדות" (מנחות פו, א):
עשרון מה היה משמש – בו מודד לכל המנחות.

מה מרור שאין ביכורים – וליכא למימר מרור היינו זית שהוא מר, כדדרשינן
(סנהדרין קח, ב) "והנה עלה זית טרף בפיה" אמרה יונה: יהא מוונתי
מרורים כזית וכי. דלקמן (לט, א) אמר: מרור דומיא דמצה, מה מצה
מין ורעים – אף מרור כן. ועוד: שזית – האילן מר ולא הפרי, כדמשמע
"עלה זית". ואמרין נמי (מכילתא פרשת בשלח): "ויורה ה' עץ" –
זהו זית, שאין מר באילנות כזית.

כלומר אף אם היא נעשית על ידי זר – מכל מקום היא נעשית במקדש עצמו.
שאמר החכם: בלילה כשירה בור, אולם אם עשאה חוץ לחומת העזרה,
פסולה. לאפוקי [נהוציא] לתיתה, שאינה בזריזין, אף לא במקום זריזים,
ושואלים עוד: ומאי שנא ממנחת העומר? [ובמה שונה ממנחת העומר]
שאף בה יש להזהר מן החמץ, ושנינו: מנחת העומר לותתין אותה וצוברין
אותה ואין חוששים שמא תחמיץ! ומשיבים: ציבור שאני [דבר הנעשה
בציבור שונה] שיש בית דין הממונה על כך, וודאי נזהרין בו וזירות יתירה.
ג תנו רבנן [שנו חכמים בכרייתא אחרת] יכול יוצא אדם לידו חובתו
במצה על ידי חישין של ביכורים? תלמוד לומר "בכל מושבותיכם
תאכלו מצות" (שמות יב, כ) ונלמד מכאן: מצה הנאכלת בכל מושבותיכם
היא שיוצאים בה, יצאו מכלל זה ביכורים שאין נאכלים בכל מושבותיכם
אלא בירושלים בלבד, אלו דברי ר' יוסי הגלילי. ר' עקיבא אומר לא זה
הטעם, אלא: מצה ומרור, שלמדים הלכה זו בדרך הקש, שהכתוב הוה מצה
ומרור; מה מרור שאינו ביכורים שאין מביאים ביכורים אלא משבעת
המינים ואין מרור בכללם אף מצה שאינה ביכורים, אי מה (שמא תבוא
לשעון) מה מרור שאין במינו ביכורים – אף מצה יצטרך למצוא מין
מצה שאין במינה ביכורים (כגון כוסמת)!

עיונים

ציבור שאני / לא רק לענין זה אלא אף להלכות אחרות מנוחים אנו שדבר הנעשה על
ידי וילוצרד) הציבור ודאי שנעשה בחיור. ואין הטעם משום שיש רבים המתעסקים
בכך וכי זהו. להפך, ניסוק לומר שיהא רישול יתר בדבר) אלא שדבר ציבורי נעשה
כרגיל בהשגחתו של בית הדין המפסיד שיועשה הכל כדינו.
הרי מנחת העומר / ואף שמנחת העומר באה משעורים, ולהלן אמרו שבשעורים אין
חששו כל כך לחומץ (משום שאין כהן חרוץ) מכל מקום כיון שלא חלקו הכהנים
בין השנים שיעורין לענין הלכה בשאר עניני חזיון – וראי לא חלקו אף בקורש (רש"י).

אורה הלכה

אפית מנחת / כל המנחות הנאסות נלושות במים פושרים, שוראי הכהנים המצויים
במקום ישניהו עליהן שלא יחמיצו.
(רמב"ם, ספר עבודה, הלכות מעשה הקרבנות פ"ב הכ"א).

לחיתת מנחות / אין לותתין את חטי המנחות שמא לא ישמרו אותן היטב ויחמיצו. כדברי
שמואל.
תפיקו הכהנים בהקרבת המנחה / כל המלאכות הצריכות להעשות במנחות (לחיתה ולישה
ואפיה) כשרות כורים ואין מצות הכהונה אלא מומצת המנחה ואילר.
(שם הכ"ג).
בליה מחוץ לעזרה / מנחה שנבללה מחוץ לעזרה – פסולה.
(שם). הלכות פסולי המוקדשין, פ"א ה"ז.
לחיתת העומר / מנחת העומר לותתים אותה, לפי שנעשית כולה כהשגחת בית דין
(שם). הלכות מעשה הקרבנות, פ"ב הכ"ב.
מצה בכורים / אין הכהנים יוצאים במצה של בכורים, אפילו בירושלים. לפי שאינה ראויה
להאכל בכל מושבות ישראל.
(שם, ספר זמנים, הלכות חמץ ומצה, פ"ו ה"ח).

מסורת הש"ס

א. כבא מציעא נג, ב. מכות יט, ב. סנהדרין קיב, ב. ב. עין ירושלמי מעשר שני פ"ג ה"ה. ג. בכורים פ"ב משנה ב. יבמות עג, א. ילקוט ראה התפס.

גרסות

מלחם עוני מי שנאכל בכת"י: ראוי נאכלין באוני.

אוציא חטין ושעורין שיש במיגן ביכורים ויעשו מצות מכוסמין וכיצא בהו. תלמוד לומר: "מצות מצות" ריבה - שאפשר לצאת בכל דבר הקרוי מצה. ושואלים: אי [א] אמנם "מצות מצות" ריבה הכתוב אם כן אפילו ביכורים נמי [ג] כן בכלל זה! ומשיבים: אמנם כן הוא, והדר ביה

אוציא חטין ושעורין שיש במיגן ביכורים! תלמוד לומר: "מצות מצות" - ריבה. - אי מצות מצות ריבה אפילו ביכורים נמי! - הדר ביה רבי עקיבא. דתניא: יכול יצא אדם ידי חובתו בביכורים - תלמוד לומר: "בכל מושבתיכם האכלו מצות" - מצה הנאכלת בכל מושבות, יצאו ביכורים שאין נאכלין בכל מושבות, אלא בירושלים. יכול שאני מוציא אף מעשר שני - תלמוד לומר "מצות מצות" ריבה. ומה ראת לרבות מעשר שני ולהוציא ביכורים - מרבה אני מעשר שני שיש לו היתר בכל מושבות כדרבי אליעזר, ומוציא אני ביכורים שאין להו היתר בכל מושבות. דאמר רבי אליעזר: "מין למעשר שני שנטמא שפודין אותו אפילו בירושלים" - תלמוד לומר "כי לא תוכל שאתו", יואין שאת אלא אכילה - שנאמר "וישא משאת מאת פניו". מאן שמעת ליה דאמר במעשר שני נפיק ביה - רבי עקיבא, וקממעט להו לביכורים מ"בכל מושבתיכם". שמע מינה: הדר ביה. ורבי יוסי הגלילי, תיפוק ליה מ"לחם עני" - מי שנאכל באוני, יצא זה שאין נאכל אלא בשמחה! - סבר ליה כרבי שמעון, דתניא: ביכורים אסורין

בפיק ביה [במעשר שני יוצא בו ידי מצה] ר' עקיבא הוא ובכל זאת קממעט להו [ממעט אותם] את הביכורים ממה שנאמר "בכל מושבותיכם" שמע מינה הדר ביה [למד מכאן שחזר בו] ואף הוא לומד הלכה זו כדרך שלמד אותה ר' יוסי הגלילי. ושואלים ור' יוסי הגלילי מדוע למד הוא מ"כל מושבותיכם" תיפוק ליה [תצא לו] הלכה זו מאותו כתוב ראשון - "לחם עוני" שהוא לומד ממנו שמצה נעשית רק ממה שנאכל באוני יצא זה המעשר שאין נאכל אלא בשמחה, ומדוע לא יוצא אף ביכורים שאף הם אינם נאכלים אלא בשמחה! ומשיבים: סבר ליה [סבור הוא] כר' שמעון דתניא ביכורים אסורין

הדר ביה ר' עקיבא - מהך הקיטא דנהא ומרור, וליף ביכורים מ"בכל מושבותיכם". אף מעשר שני - בירושלים, הואיל ואינו נאכל בכל מושבות. ועתה, משהגדילו לירושלים - שזו אינו יכול להלל לאכול צדק, כדאמרין בנוסחת נכות (כ, ח): ותייה לקלוט מדרגתו, דמשקלטהו מחילות - שזו אינו נפדה. כר' אליעזר - דהס נטעל פודין אותו ואוכלין אותו בכל מקום. הלכך, כי לא נישתא ניי, ולא נפדה - נפיק ניה. שאחו - כשלא תוכל לאוכלו, כגון זה שניטול - "ונתת נכסף". מאן שמעת ליה כר' עקיבא - לעיל, נגרייתה קמייתא, וקוונטט להו לביכורים מ"בכל מושבותיכם" ולא ויהקיש מנה ומרור. ור' יוסי - למה ליה למילף ביכורים מ"בכל מושבותיכם"? תיפוק ליה מ"לחם עוני" והיכא דנפקא ליה מעשר שני. נשלוח ר' עקיבא - לא פירש אוני.

תוספות

אוציא חטין ושעורין שיש במיגן ביכורים - אין להקשות: אם כן נוציא כל חמשת המינין שיש במיגן ביכורים. דאנו לחם בעינן, דממעטין לעיל אורז ודוחן. אי מצות מצות ריבה אפילו ביכורים נמי - תימה לרבינו יצחק: דנימא אהני ריבוי לרבות יש במיגן ביכורים ואהני מיעוט למעט ביכורים! ויש לומר: דסברא הוא, אי מרבין הא - מרבין נמי הא. דאמר ר' אליעזר - נראה לרבינו יצחק: דהא דאיצטריך למימר כר' אליעזר, היינו אי מחיצה לקלוט דאורייתא. אבל אי מחיצה לקלוט דרבנן - לא צריך דר' אליעזר, דהא נאכל בכל מושבות, שיכול להוציא חוץ לירושלים ולפדותו. ומיהו ר' אליעזר מצי סבר מחיצה לקלוט דרבנן, ואיצטריך קרא לנטמא, שיכול לפדותו אפילו בירושלים. ואם תאמר: והא מעשר שני נאכל בכל ערי ישראל, בנוב ובגבעון, כדתנן בפרק בתרא דובחים (ק"ב, ב): באו לנוב וגבעון - הותרו הבמות, קדשי קדשים נאכלין לפנין מן הקלעים, קדשים קלים ומעשר שני נאכלין בכל ערי ישראל. ולקמן חשבינן הא נאכלין בכל מושבות גבי חלות תודה ורקיקי גזיר, דקאמר ריש לקיש: חלות תודה ורקיקי גזיר נאכלין בנוב וגבעון, ולכך מפיק להו מקרא אחרונא מ"ושמרתם" ולא מצי מפיק להו מ"בכל מושבותיכם". וביכורים נמי נאכלין בנוב וגבעון ובכל ערי ישראל, דמאי שנא? והיכי ממעטין להו מ"בכל מושבותיכם"? ויש לומר: דהכא לא ממעטין להו מ"בכל מושבותיכם" אלא לזמן בית עולמים, ולא לזמן נוב וגבעון. ולקמן, גבי חלות תודה ורקיקי גזיר - איצטריך למידרש מ"ושמרתם" לזמן נוב וגבעון, ולא לזמן בית עולמים. מאן שמעת ליה דאמר מעשר שני נפיק ביה ר' עקיבא - אף על גב דכמה תנאי דרשי מסורת ולא מקרא, ולדידהו נפיק במעשר שני, דלא דרשינן אוני - מכל מקום, אף על גב דסבירא להו דמסורת עיקר - אי אפשר דלא דרשי המקרא לשום דרשה. ור' יוסי הגלילי תיפוק ליה שאינן נאכלין לאונן - ואם תאמר: לר' יוסי הגלילי מעשר שני תיפוק ליה מ"בכל מושבותיכם" כמו ביכורים! ויש לומר: דאי לא עוני - הוה אמינא דמושבותיכם אתא דוקא לביכורים. אבל מעשר שני שיכול להיות לו היתר בכל מושבות, אם נטמא כר' אליעזר - הוה אמינא מצות מצות ריבה.

אז שאת אלא אכילה / וכך מתפרש איפוא הפסוק: מותר לפדות את מעשר השני באחד משני המקרים או "כי ירחק ממך המקום" שהוא מחוץ לירושלים ברחוק מקום, אף שהוא מהור, או "כי לא תוכל שאתו" שהוא בתוך העיר אבל אינו ראוי לשימוש (רש"י). בכורים / חובת הכאת הביכורים נאמרה בתורה (דברים כו, א"א) ודיניה כוארו במסכת מיוחדת - מסכת בכורים (במשנה ובתלמוד הירושלמי) עיקר דיני הבכורים כפי שפורשו על ידי חז"ל הם שאדם מביא מפיאות ראשונים (אף לפני הפרשת תרומה) משמעת המינים שושבתבה בהם אין ישראל כמות מסוימת וכרי אחד מששים של היבול) ומביאים אותם לבית המקדש. וכשהיה הרבו נעשה כרבים היה נעשה בכסם חניני מיוחד, מביא

אורה ההלכה

מעשר שני שנטמא / מעשר שני שנטמא, אפילו בירושלים - סורים אותו, ויאכל, ואוכלים דמיו כשהיה כפירות מעשר. כרבני ר' אליעזר. (רמב"ם, ספר זרעים, הלכות מעשר שני, פ"ג ה"ג).

עיונים

אין שאת אלא אכילה / וכך מתפרש איפוא הפסוק: מותר לפדות את מעשר השני באחד משני המקרים או "כי ירחק ממך המקום" שהוא מחוץ לירושלים ברחוק מקום, אף שהוא מהור, או "כי לא תוכל שאתו" שהוא בתוך העיר אבל אינו ראוי לשימוש (רש"י). בכורים / חובת הכאת הביכורים נאמרה בתורה (דברים כו, א"א) ודיניה כוארו במסכת מיוחדת - מסכת בכורים (במשנה ובתלמוד הירושלמי) עיקר דיני הבכורים כפי שפורשו על ידי חז"ל הם שאדם מביא מפיאות ראשונים (אף לפני הפרשת תרומה) משמעת המינים שושבתבה בהם אין ישראל כמות מסוימת וכרי אחד מששים של היבול) ומביאים אותם לבית המקדש. וכשהיה הרבו נעשה כרבים היה נעשה בכסם חניני מיוחד, מביא

ואמר מר – נחסכת תוכת (י, ח). אלו ביכורים – דכתיב נהו יד, "ולקח הכהן הטעל מידך" (דברים כו). תרומה מותרת לאונן – בניגודת זיהעלה" נפקל לך מיוכל זר" יתירח; זרות אמתית לך וללא הניגודת הכי נרסינן: שמחה כתיב בהו ושמחת בכל הטוב. זמן שמחה –

זמן קליה ולקטיה, שלם לוקט תנולתו ולגו שחת, הלריו הכתוב קריה דלארתי לונד לניז. מעצרת – דתנן נמנחות (סח, ג): אין מניחין ביכורים קודם לעצרת, שחתי הלסם של עצרת מתירין הנלח ביכורים, דביכורים חיקור, דכתיב "וניזם הביכורים יתקייצכם מנחה חדשה יגדל". ועד החג – שנתוך הזמן היה זמן לקטיה, וזמנן נמנחי. מההא ועד חנוכה – אינו זמן שמחה, וליו קרלה. ומתנוכה וילך – אינו זמן הנלה. דתניא נספרי: "לאשר תניח חלוקך" – כל זמן שחלוין על פני חלוק, שלם כלו לקיה מן השדה. חלוק = לישקליו"ר, ומניחת חלה. **אשישה** – גלוסקא גדולה. הדראה – שניטל כל הרה, דהיינו פת קיר. של שלמה – שהיה עוונג, כלומר: סלת קרייה. גרבא דחמרא – חיפה של יין.

לאונן, ורבי שמעון מתיר. מאי טעמא דרבנן – דכתיב "לא תוכל לאכל בשעריך" ואמר מר: "תרומת ידך" – אלו ביכורים, דאיתקש ביכורים למעשר, מה מעשר אסור לאונן – אף ביכורים אסור לאונן. – ורבי שמעון: תרומה קרינהו רחמנא, כתרומה; מה תרומה מותרת לאונן – אף ביכורים מותר לאונן. – ורבי שמעון, נהי דהיקיש לית ליה שמחה מיהא מיכתב פתיבא בהו, דכתיב "ושמחת בכל הטוב!" – ההוא לזמן שמחה הוא דאתא, דתנן: ימעצרת ועד החג – מביא וקורא, מהחג ועד חנוכה – מביא ואינו קורא.

א תנו רבנן: "לחם עוני" – פרט לחלוט ולאשישה. יכול לא יצא אדם ידי חובתו אלא בפת הדראה – תלמוד לומר "מצות מצות" – ריבה, ואפילו כמצות של שלמה. אם כן מה תלמוד לומר "לחם עוני" – פרט לחלוט ולאשישה. ומאי משמע דהאי אשישה לישנא דחשיבותא – דכתיב "ויחלק לכל העם לכל המון ישראל למאיש ועד אשה לאיש חלת לחם אחת ואשפר אחד ואשישה אחת וגו'". ואמר רב חנן בר אבא: "אשפר" – אחד משה בפר, "אשישה" – אחד משה באיפה. ופליגא דשמואל, דאמר שמואל: אשישה – גרבא דחמרא, דכתיב "ואהבי אשישי ענבים".

ב תנו רבנן: אין אופין פת עבה ביום טוב בפסח, דברי בית שמאי.

משמע דלא הוי לחם, מדפטר מן לחם, אלא דלא הוי לחם עוני. והא דאמרין בסמוך מאי חלות המסרת – חלות של בעלי בתים, החלה – לקמן מיירי בבבליה דכה כמו שאפרש לפנים. אי נמי: הכא בדהדר אפייה בתורה. אך קשה: דאמרין כ"החולץ" (יבמות מ, א): אף על גב דחלטיה מעיקרא, כיון דהדר ואפייה בתורה או באילפס – לחם קרינן ביה, ואדם יוצא ידי חובתו בספח! דהתם נמי מיירי בבבליה דכה, דקודם אפייה לאו לחם הוא כלל, ואחר אפייתו הוא דחשיב לחם. וחשיב נמי לחם עוני, כיון שבבליה דכה.

א ירחה הלה

בכורים לאונן / הכורים אסורים לאונן והאכלם בניגוד לוקח מרת, כרכי חכמים. (שם הלכות בכורים, פ"ג ה"ו). מעשר לאונן / מעשר שני אסור לאונן, כמפורש בתורה. (שם הלכות מעשר שני, פ"ג ה"ה). זמן בכורים / המביא בכורים מעצרת (שוככות) ועד החג (סוכות) מביא וקורא עליהם הרכים המפורשים בתורה, ואחר חג הסוכות ער הנוכה, אף שמביא בכורים טוב אינו קורא עליהם. כמשנה שהובאה כאן. (שם הלכות בכורים, פ"ג ה"ג). מצת סולת / עשה מצה מנופה יפה ואפילו מסולת משובחת ביותר – יוצא בה ידי חובתו, ואין אומרים שאינה לחם עוני, כנמרא כאן. (ש"ע או"ח ננד, א). חלות ואשישה / מצה חלומה שהיה הקמח פטורב במים רותחים לפני לישתו – אין יוצאים בה בפסח, ובמוננו שאיננו יודעים לחמיו בסוגי החיטים חשונים אין יוצאים בשום מין חליטה.

לאונן (מי שמת לו מת בו ביום), ור' שמעון מתיר. ומסבירים: מאי טעמא דרבנן (מה טעמם של חכמים) – שנאמר "לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך ותירושך ויצהרך ובכורות בקר וצאנך וכל גדיך אשר תדור ונדבותיך ותרומת ידך" (דברים יב, יז) ואמר מר "תרומת ידך" – אלו ביכורים, ונמצא דאיתקש (שהשווהו) ענין ביכורים למעשר, וכך נלמד: מה מעשר אסור לאונן כמפורש בתורה – אף ביכורים אסור לאונן. ור' שמעון אומר ביכורים תרומה קרינהו רחמנא [קרא אותו המקרא] ולכן דינם כתרומה; מה תרומה מותרת לאונן אף ביכורים מותר לאונן. ושואלים: ור' שמעון נהי דהיקיש לית ליה [אם אמנם היקש אין לו] ואינו לומד מהיקש לענין זה אבל שמחה מיהא מיכתב כתיבא בהו [שחחה על כל פנים כתובה בהם] בביכורים שנאמר בהם "ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלהיך ולביתך" (דברים כו, יא) ומשיבים: ההוא, אותו מקרא לא לצוות שיהיו הביכורים גאכלים במצב של שמחה אלא לזמן שמחה הוא דאתא [הוא שבא] ללמדנו שזמן הבאת ביכורים הוא בזמני השמחה, כפי ששינוי: מוזן העצרת (חג השבועות) ועד החג (סוכות) – מביא ביכורים וקורא את הקריאה הכתובה לכן בתורה שזמן זה הוא זמן שמחה עת קציר ובציר מהחג ועד חנוכה אמנם מביא ביכורים אך אינו קורא.

א תנו רבנן: "לחם עוני" – פרט לחלוט ולאשישה חוד ונתבשל במים חמים ולאשישה (עוגה גדולה ויפה). יכול לא יצא אדם ידי חובתו אלא בפת הדראה (פת קיבר, מקמח גס) תלמוד לומר "מצות מצות" – ריבה, ואפילו כמצות של שלמה המלך מסולת נקיה. אם כן מה תלמוד לומר "לחם עוני" – לא להוציא פת נקיה אלא פרט לחלוט ולאשישה, ושואלים: ומאי משמע דהאי אשישה (ומה משמעות שאשישה זו) לישנא דחשיבותא [לטון חשיבות היא] שנאמר בדוד כשהעלה את הארון "ויחלק לכל העם לכל המון ישראל למאיש ועד אשה לאיש חלת לחם אחת ואשפר אחד ואשישה אחת וגו'". ואמר רב חנן בר אבא "אשפר" – שנתן לכל אחד מנת בשר כדי אחד משה בפר "ואשישה" שנתן להם עוגה שכמותה אחד משה באיפה, ומעירים כי ביאור זה פליגא דשמואל [חלוק על פירוש של שמואל] דאמר שמואל: אשישה שבפסוק זה כונתו גרבא דחמרא [כד י"ו] שכן נאמר במפורש: "ואהבי אשישי ענבים" (הושע ג, א).

ב שנו חכמים: אין אופין פת עבה ביום טוב בפסח שמפני עוביה עלולה להחמיץ, אלו דברי בית שמאי.

א ירחה הלה
בכורים לאונן / הכורים אסורים לאונן והאכלם בניגוד לוקח מרת, כרכי חכמים. (שם הלכות בכורים, פ"ג ה"ו). מעשר לאונן / מעשר שני אסור לאונן, כמפורש בתורה. (שם הלכות מעשר שני, פ"ג ה"ה). זמן בכורים / המביא בכורים מעצרת (שוככות) ועד החג (סוכות) מביא וקורא עליהם הרכים המפורשים בתורה, ואחר חג הסוכות ער הנוכה, אף שמביא בכורים טוב אינו קורא עליהם. כמשנה שהובאה כאן. (שם הלכות בכורים, פ"ג ה"ג). מצת סולת / עשה מצה מנופה יפה ואפילו מסולת משובחת ביותר – יוצא בה ידי חובתו, ואין אומרים שאינה לחם עוני, כנמרא כאן. (ש"ע או"ח ננד, א). חלות ואשישה / מצה חלומה שהיה הקמח פטורב במים רותחים לפני לישתו – אין יוצאים בה בפסח, ובמוננו שאיננו יודעים לחמיו בסוגי החיטים חשונים אין יוצאים בשום מין חליטה.

א ירחה הלה

בכורים לאונן / הכורים אסורים לאונן והאכלם בניגוד לוקח מרת, כרכי חכמים. (שם הלכות בכורים, פ"ג ה"ו). מעשר לאונן / מעשר שני אסור לאונן, כמפורש בתורה. (שם הלכות מעשר שני, פ"ג ה"ה). זמן בכורים / המביא בכורים מעצרת (שוככות) ועד החג (סוכות) מביא וקורא עליהם הרכים המפורשים בתורה, ואחר חג הסוכות ער הנוכה, אף שמביא בכורים טוב אינו קורא עליהם. כמשנה שהובאה כאן. (שם הלכות בכורים, פ"ג ה"ג). מצת סולת / עשה מצה מנופה יפה ואפילו מסולת משובחת ביותר – יוצא בה ידי חובתו, ואין אומרים שאינה לחם עוני, כנמרא כאן. (ש"ע או"ח ננד, א). חלות ואשישה / מצה חלומה שהיה הקמח פטורב במים רותחים לפני לישתו – אין יוצאים בה בפסח, ובמוננו שאיננו יודעים לחמיו בסוגי החיטים חשונים אין יוצאים בשום מין חליטה.

א ירחה הלה

בכורים לאונן / הכורים אסורים לאונן והאכלם בניגוד לוקח מרת, כרכי חכמים. (שם הלכות בכורים, פ"ג ה"ו). מעשר לאונן / מעשר שני אסור לאונן, כמפורש בתורה. (שם הלכות מעשר שני, פ"ג ה"ה). זמן בכורים / המביא בכורים מעצרת (שוככות) ועד החג (סוכות) מביא וקורא עליהם הרכים המפורשים בתורה, ואחר חג הסוכות ער הנוכה, אף שמביא בכורים טוב אינו קורא עליהם. כמשנה שהובאה כאן. (שם הלכות בכורים, פ"ג ה"ג). מצת סולת / עשה מצה מנופה יפה ואפילו מסולת משובחת ביותר – יוצא בה ידי חובתו, ואין אומרים שאינה לחם עוני, כנמרא כאן. (ש"ע או"ח ננד, א). חלות ואשישה / מצה חלומה שהיה הקמח פטורב במים רותחים לפני לישתו – אין יוצאים בה בפסח, ובמוננו שאיננו יודעים לחמיו בסוגי החיטים חשונים אין יוצאים בשום מין חליטה.

מסורת הש"ס
ד. יבמות ע"ב, ב. מכות י"ז, א. חולין ע"ב, ב. מעילה פ"ג, ב.
ה. תוספתא מעשר שני פ"ב.
ו. בכורים פ"א משנה ו.
ז. ספרי ראה ק"ל, ילקוט בא ר"ו, שם ראה תמנן. שם שמאל כ"י קמח. קמח מכילתא בא י.
ח. במדבר רבה פ"ד.
ט. ביצה כ"ב, ב.

גרסות

ביום טוב בפסח במקבילות ובכתיב: בפסח.

לשון

הדראה
לפי גרסת הערוך, הדראה, הוא מפרש שמקורה של מלה זו הוא בלטינית שמשמעה hordeum שעורים. כלומר פת הדראה היא פת עשויה שעורים בניגוד לפת חטין שהיא פת נקיה.

א ירחה הלה

בכורים לאונן / הכורים אסורים לאונן והאכלם בניגוד לוקח מרת, כרכי חכמים. (שם הלכות בכורים, פ"ג ה"ו). מעשר לאונן / מעשר שני אסור לאונן, כמפורש בתורה. (שם הלכות מעשר שני, פ"ג ה"ה). זמן בכורים / המביא בכורים מעצרת (שוככות) ועד החג (סוכות) מביא וקורא עליהם הרכים המפורשים בתורה, ואחר חג הסוכות ער הנוכה, אף שמביא בכורים טוב אינו קורא עליהם. כמשנה שהובאה כאן. (שם הלכות בכורים, פ"ג ה"ג). מצת סולת / עשה מצה מנופה יפה ואפילו מסולת משובחת ביותר – יוצא בה ידי חובתו, ואין אומרים שאינה לחם עוני, כנמרא כאן. (ש"ע או"ח ננד, א). חלות ואשישה / מצה חלומה שהיה הקמח פטורב במים רותחים לפני לישתו – אין יוצאים בה בפסח, ובמוננו שאיננו יודעים לחמיו בסוגי החיטים חשונים אין יוצאים בשום מין חליטה.

א ירחה הלה

בכורים לאונן / הכורים אסורים לאונן והאכלם בניגוד לוקח מרת, כרכי חכמים. (שם הלכות בכורים, פ"ג ה"ו). מעשר לאונן / מעשר שני אסור לאונן, כמפורש בתורה. (שם הלכות מעשר שני, פ"ג ה"ה). זמן בכורים / המביא בכורים מעצרת (שוככות) ועד החג (סוכות) מביא וקורא עליהם הרכים המפורשים בתורה, ואחר חג הסוכות ער הנוכה, אף שמביא בכורים טוב אינו קורא עליהם. כמשנה שהובאה כאן. (שם הלכות בכורים, פ"ג ה"ג). מצת סולת / עשה מצה מנופה יפה ואפילו מסולת משובחת ביותר – יוצא בה ידי חובתו, ואין אומרים שאינה לחם עוני, כנמרא כאן. (ש"ע או"ח ננד, א). חלות ואשישה / מצה חלומה שהיה הקמח פטורב במים רותחים לפני לישתו – אין יוצאים בה בפסח, ובמוננו שאיננו יודעים לחמיו בסוגי החיטים חשונים אין יוצאים בשום מין חליטה.

* אישקליו"ר מן הגרסתית
התקיקה eschalded
ומשמעו: עונה, מאפה המכוסל במים רותחים.

א ירחה הלה

בכורים לאונן / הכורים אסורים לאונן והאכלם בניגוד לוקח מרת, כרכי חכמים. (שם הלכות בכורים, פ"ג ה"ו). מעשר לאונן / מעשר שני אסור לאונן, כמפורש בתורה. (שם הלכות מעשר שני, פ"ג ה"ה). זמן בכורים / המביא בכורים מעצרת (שוככות) ועד החג (סוכות) מביא וקורא עליהם הרכים המפורשים בתורה, ואחר חג הסוכות ער הנוכה, אף שמביא בכורים טוב אינו קורא עליהם. כמשנה שהובאה כאן. (שם הלכות בכורים, פ"ג ה"ג). מצת סולת / עשה מצה מנופה יפה ואפילו מסולת משובחת ביותר – יוצא בה ידי חובתו, ואין אומרים שאינה לחם עוני, כנמרא כאן. (ש"ע או"ח ננד, א). חלות ואשישה / מצה חלומה שהיה הקמח פטורב במים רותחים לפני לישתו – אין יוצאים בה בפסח, ובמוננו שאיננו יודעים לחמיו בסוגי החיטים חשונים אין יוצאים בשום מין חליטה.

א ירחה הלה

בכורים לאונן / הכורים אסורים לאונן והאכלם בניגוד לוקח מרת, כרכי חכמים. (שם הלכות בכורים, פ"ג ה"ו). מעשר לאונן / מעשר שני אסור לאונן, כמפורש בתורה. (שם הלכות מעשר שני, פ"ג ה"ה). זמן בכורים / המביא בכורים מעצרת (שוככות) ועד החג (סוכות) מביא וקורא עליהם הרכים המפורשים בתורה, ואחר חג הסוכות ער הנוכה, אף שמביא בכורים טוב אינו קורא עליהם. כמשנה שהובאה כאן. (שם הלכות בכורים, פ"ג ה"ג). מצת סולת / עשה מצה מנופה יפה ואפילו מסולת משובחת ביותר – יוצא בה ידי חובתו, ואין אומרים שאינה לחם עוני, כנמרא כאן. (ש"ע או"ח ננד, א). חלות ואשישה / מצה חלומה שהיה הקמח פטורב במים רותחים לפני לישתו – אין יוצאים בה בפסח, ובמוננו שאיננו יודעים לחמיו בסוגי החיטים חשונים אין יוצאים בשום מין חליטה.

